

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT I TERRITORI

4514

Resolució del president de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears per la qual es formula l'informe d'impacte ambiental sobre el projecte bàsic d'instal·lació d'un pantalà fix en el port esportiu de Santa Eulària des Riu. (TM Santa Eulària des Riu)(Exp. 89a/2022)

Vist l'informe tècnic amb proposta de resolució de dia 13 d'abril de 2023, i d'acord amb l'article 8.1.a) del Decret 3/2022, de 28 de febrer, pel qual s'aproven l'organització, les funcions i el règim jurídic de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears (CMAIB) (BOIB núm. 31 d'1 de març de 2022),

RESOLC FORMULAR:

L'informe d'impacte ambiental sobre el projecte bàsic d'instal·lació d'un pantalà fix en el port esportiu de Santa Eulària des Riu. (TM Santa Eulària des Riu), en els termes següents:

1.Determinació de subjecció a avaluació ambiental i tramitació

D'acord amb l'article 13.2 del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears, aprovat per Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, han de ser objecte d'avaluació d'impacte ambiental simplificada els projectes inclosos en l'annex II d'aquesta Llei. Entre els projectes inclosos en l'annex 2, el projecte bàsic d'instal·lació d'un pantalà fix en el port esportiu de Santa Eulària des Riu. (TM Santa Eulària des Riu) s'inclou en el punt 9 del grup 7 (Altres projectes):

Qualsevol projecte o actuació que pugui afectar els ecosistemes marins.

Per tant, el projecte s'ha de tramitar com a una Avaluació d'Impacte Ambiental Simplificada i seguir el procediment establert a la secció 2a del Capítol II d'avaluació d'impacte ambiental de projectes del Títol II d'avaluació ambiental de la Llei 21/2013. A més, s'han de complir les prescripcions de l'article 21 del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears, aprovat per Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, que li siguin d'aplicació.

2.Descripció i ubicació del projecte

El projecte bàsic consisteix en la sol·licitud d'autorització a Ports IB per a realitzar la substitució del pantalà flotant que s'ubica actualment fora de la dàrsena del Port de Santa Eulària, contigu al dic trencaones per l'interior i just abans d'entrar a la bocana del port, per un pantalà fix compost per mòduls flotants d'alumini i coberta de fusta, recolzat sobre unes piles de formigó que recolzen directament sobre els fons marí.

El Port de Santa Eulària ocupa actualment una superfície total de 179.887,56 m² i compta amb unes instal·lacions que permeten albergar 763 embarcacions, amb predomini d'embarcacions tipus veler de petita eslora.

A l'extrem de l'escullera que protegeix la dàrsena hi existeix un pantalà flotant per a 12 embarcacions format per mòduls d'alumini i coberta de fusta, amb unes dimensions aproximades d'uns 48 m x 2,5 m. El projecte preveu la seva substitució per un pantalà fix que s'ubicarà en el mateix emplaçament, format per mòduls prefabricats d'estructura d'alumini sustentat per piles de formigó recolzades directament sobre el fons marí, amb unes dimensions totals de 52,80 m x 2,50 m. Les embarcacions que s'hi preveu amarrar tindran una eslora màxima de 13 metres.

El nou pantalà estarà dotat de torretes amb preses d'aigua i electricitat i d'instal·lacions de protecció contra incendis.

La capacitat del nombre d'amarraments es manté, 12 embarcacions, i només hi ha una variació en l'eslora d'aquestes, que passa de 12 a 13 m, i en la superfície ocupada pel pantalà i l'espai d'amarraments, que passa de 700,50 m² a 818,40 m².

El sistema d'amarrament és mitjançant trens de fondeig, amb llastos de formigó que es col·locaran semisoterrats en el fons marí.

Les piles de fonamentació (formades per dues peces de 2,30 x 1,85 x 2,50 m) i els llastos de fondeig (2 x 2 x 0,70 m) es fabricaran in situ en la zona terrestre del port, habilitant una zona en l'àrea de varador on es fabricaran les peces per transportar-les després per aigua fins a la ubicació prevista.

Les actuacions proposades són les següents:

- a. Desmuntatge i retirada del pantalà flotant existent, inclosos els trens de fondeig.
- b. Recol·locació del mant de l'escullera del dic.
- c. Fabricació i col·locació dels trens de fondeig de les embarcacions.
- d. Execució de les piles de formigó en massa sobre les que recolzarà el nou pantalà projectat.
- e. Implantació d'un pantalà fix de mòduls prefabricats d'alumini i pis de composite.
- f. Implantació de torretes de servei per al subministrament d'aigua i electricitat.
- g. Implantació de sistemes contra incendis i de salvament.

Les obres, que s'executaran fora d'època estival i fora d'època de nidificació d'aus, tenen una durada prevista de dos mesos i un pressupost d'execució material de 247.545,61 euros (incloent-hi una partida específica de 8.344,31 euros en concepte de gestió mediambiental).

3. Avaluació dels efectes previsibles

Els principals mecanismes generadors d'impacte durant l'etapa de construcció, són el desmuntatge i retirada del pantalà flotant, la reposició del mant de l'escullera, fabricació i col·locació dels trens de fondeig, l'execució de les piles de formigó, la implantació del pantalà fix, el tràfic de vehicles i embarcacions, essent els principals impactes: emissions de pols i altres materials, emissions de gasos de combustió, sorolls i vibracions, efectes sobre el sòl, generació de residus, consum energètic, d'aigua i combustibles fòssils. Pèrdua temporal de la qualitat de l'aigua, efectes sobre els hàbitats marins, que són molt sensibles a la contaminació, provocat per l'agitació del fons. Afecció a les espècies que viuen a l'hàbitat d'interès comunitari de Posidònia oceànica situat a uns 50 metres de l'àmbit del projecte i a la ZEPA ES0000517 que es troba a uns 300 metres. Risc de dispersió d'espècies i d'afecció al paisatge.

Durant l'etapa de funcionament, ocupació de l'espai marí, producció de residus, tràfic marítim d'embarcacions, accidents, avaries i fallades que produeixin vessaments de substàncies contaminants i el manteniment de la instal·lació.

Atesa la natura de l'activitat a desenvolupar es preveu que els efectes sobre el medi ambient siguin mínims, sense afectació significativa, si s'apliquen les mesures preventives i correctores del document ambiental i els condicionants del present informe ambiental.

4. Consultes a les administracions públiques afectades i persones interessades

L'òrgan ambiental ha realitzat consulta respecte del projecte modificat a les següents administracions i previsiblement afectades i persones interessades:

- Servei de Protecció d'Espècies, de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat.
- Servei d'Estudis i Planificació, de la DG de Recursos Hídrics.
- Ajuntament de Santa Eulària.
- Servei d'Ordenació del Territori del Departament d'Ordenació del Territori, Infraestructures Viàries, Ordenació Turística i Lluita contra l'Intrusisme del Consell d'Eivissa, Àrea de Transport Terrestre i Mobilitat del Departament d'Innovació, Transparència, Participació i Transports del Consell Insular d'Eivissa.
- Servei de Gestió Ambiental del Departament de Presidència i Gestió Ambiental del Consell Insular d'Eivissa.
- Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera (DG d'Energia i Canvi Climàtic), de la Conselleria de Transició Energètica, Sectors Productius i Memòria Democràtica.
- Servei d'Ordenació del Territori de la Direcció General de Territori i Paisatge.
- Servei de Costes i Litoral, de la DG de Territori i Paisatge.
- Servei de Residus i Sòls Contaminats, de la DG de Residus i Educació Ambiental
- GOB.

En el moment de redactar el present informe, s'han rebut els següents informes de les administracions consultades:

- Informe del Servei d'Estudis i Planificació, de la DG de Recursos Hídrics:

Es conclou que:

«Informam favorablement, posant especial esment en aplicar les mesures preventives i correctores proposades al seu estudi d'impacte ambiental, s'assegurarà el compliment del PVA i s'atindrà al compliment del condicionant següent:

«Per evitar l'afecció de les masses d'aigua subterrània i superficial (costanera), s'atindrà en tot moment el que disposa l'art. 2 punt 1 c) del Decret llei 1/2016, de 12 de gener, de mesures urgents en matèria urbanística:

«Durant l'execució de les obres, s'han d'adoptar les màximes precaucions per evitar l'abocament de substàncies contaminants, incloses les

derivades del manteniment de les maquinàries».

-Informe del Servei d'Ordenació del Territori del Departament d'Ordenació del Territori, Infraestructures Viàries, Ordenació Turística i Lluita contra l'Intrusisme del Consell d'Eivissa:

Es conclou que:

«La instal·lació que es pretén substituir s'ubica en un tram de litoral classificat pel PTI com a zona III, en la qual, segons la Norma 49, està permesa la implantació de tot tipus d'infraestructures litorals fixes. La substitució del pantalà flotant per un fix, amb una volumetria molt similar a l'actual, no suposa un canvi significatiu en l'estructura del port, i en relació amb l'impacte paisatgístic de les embarcacions tampoc s'aprecia un canvi significatiu.

Per tot l'anterior, s'informa favorablement el projecte d'instal·lació d'un pantalà fix al port esportiu de Santa Eulària...»

Informe del Servei de Protecció d'Espècies, de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat:

Es conclou que:

«Inform FAVORABLEMENT sobre el projecte d'instal·lació d'un pantalà fix en el port esportiu de Santa Eulària des Riu amb les següents CONDICIONS:

- Per tal d'evitar una possible afecció indirecta de la pradera de posidònia, cal realitzar un seguiment de la terbolesa de l'aigua durant la realització de les obres i utilitzar cortines anti-terbolesa en cas que sigui necessari.
- Quant a la possibilitat de retirar mates de posidònia amb arrel i trasplantar-les a alguna zona propera amb fons d'arena, no es considera que sigui una tècnica adequada. En cas de trobar mates de posidònia a la zona, caldrà informar la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears per determinar la superfície de posidònia afectada compensatòries que pertoquin.»

5. Anàlisi dels criteris de l'annex III de la Llei 21/2013

D'acord amb el que preveu l'article 7, apartat 1, lletra b, de la Llei 21/2013, per tal de determinar si un projecte de l'apartat 2 s'ha de subjectar a avaluació d'impacte ambiental ordinària, s'han de tenir en compte els criteris descrits a l'annex III que es detallen i avaluen a continuació:

1. Característiques del projecte: l'objecte del projecte és la substitució del pantalà flotant que s'ubica actualment fora de la dàrsena del Port de Santa Eulària per un pantalà fix compost per mòduls flotants d'alumini i coberta de fusta, recolzat sobre unes piles de formigó que recolzen directament sobre els fons marí. Les piles de fonamentació i els llastos de fondeig es fabricaran in situ en la zona terrestre del port, habilitant una zona en l'àrea de varador on es fabricaran les peces per transportar-les després per aigua fins a la ubicació prevista.

La capacitat del nombre d'amarraments es manté, 12 embarcacions, i només hi ha una variació en l'eslora d'aquestes, que passa de 12 a 13 m, i en la superfície ocupada pel pantalà i l'espai d'amarraments, que passa de 700,50 m² a 818,40 m².

Les obres, que s'executaran fora d'època estival i fora d'època de nidificació d'aus, tenen una durada prevista de dos mesos i un pressupost d'execució material de 247.545,61 euros (incloent-hi una partida específica de 8.344,31 euros en concepte de gestió mediambiental).

2. Ubicació del projecte: fora de la dàrsena del Port de Santa Eulària, contigu al dic trencaones per l'interior i just abans d'entrar a la bocana del port.

S'ubica en un tram de litoral classificat com a zona III segons el plànol 2 del PTIE aprovat definitivament el 21-3-2005 (BOIB 31-3-2005). A més, d'acord amb la classificació del sòl rústic de l'illa d'Eivissa del PTIE, el nou pantalà es troba a la unitat paisatgística A.

L'àmbit del projecte no afecta cap espai de rellevància ambiental definit a la Llei 5/2005, de 26 de maig LECO (ENP i XN2000) ni la LEN (Llei 1/91, de 30 de gener).

A l'àrea d'execució del projecte està format per sorres fines a la part marina, per una banda, destaca la presència de l'hàbitat d'interès comunitari de Posidonia oceanica (inclòs en el Llistat d'espècies silvestres en règim de protecció especial regulat en el Reial Decret 139/2011) a uns 50 metres de l'àmbit d'actuació. Per una altra banda, a uns 300 metres en línia recta de la zona d'intervenció trobam l'espai marí del Llevant d'Eivissa (ZEPA ES0000517). No està afectat per Àrees de Prevenció de Riscos (APRs). A la zona objecte d'estudi no hi ha afecció de cap massa de categoria rius. Les obres s'efectuaran dins la massa d'aigua costanera amb codi ES110MSPFEIMC0SM3 denominada Cala Llenya a Punta Blanca. Aquesta massa és del tipus Costanera Sedimentària Superficial i es troba en estat ecològic moderat (2n cicle PHIB 2019). La zona del projecte s'emplaça també a la zona sensible anomenada Badia de Santa Eulària.

Referent a la vegetació, a l'entorn pròxim no hi ha presència de vegetació natural, es tracta d'un entorn urbà i portuari. Pel que fa a la vegetació marina, el pantalà es localitza a una zona de fons d'arena a la qual no hi ha vegetació marina bentònica i a una zona de substrat dur

portuari, tot i això, a uns 50 metres es localitzen mates de posidònia. A l'entorn pròxim es detecta: posidònia oceànica mixta amb rizoma mort, fons rocosos amb algues fotòfiles i arenas fines amb *Cymodocea nodosa* (300 metres). Quan a la fauna, la fauna terrestre existent a l'àmbit del projecte serà la pròpia de zones fortament antropitzades, com la sargantana de les pitiüses (*Podarcis pityusensis*). També, cal destacar la possible presència d'avifauna com la pardela balear (*Puffinus mauretanicus*), noneta (*Hydrobates pelagicus*), gavina corsa (*Larus audouinii*) per la proximitat a l'espai marí del Llevant d'Eivissa (ZEPA ES0000517). D'altra banda, segons les dades del BIOATLES (quadricula 5x5 km, codi 881), a la zona d'estudi hi consta la presència d'altres espècies catalogades: serp blanca (*Zamenis scalaris*), dragó (*Tarentola mauritanica*), *Xerocrassa caroli caroli*, sargantana de les pitiüses (*Podarcis pityusensis*), ratapinyada de coa llarga (*Tadarida teniotis*), ratapinyada ferradura petita (*Rhinolophus hipposideros*), ratapinyada d'Escalera (*Myotis escaleraei*), Ratapinyada noctul petita (*Nyctalus leisleri*), Ratapinyada de vores clares (*Pipistrellus kuhlii*), Ratapinyada comuna (*Pipistrellus pipistrellus*), *Allium grosii*, cirerer de Betlem (*Ruscus aculeatus*), murta (*Myrtus communis*), Pi de Cecília (*Pinus halepensis* var. *Ceciliae*) i Aloc (*Vitex agnus-castus*). Atesa la poca magnitud del projecte i la localització en un medi terrestre urbà i portuari, la presència de les espècies mencionades serà nul·la o molt reduïda.

D'acord amb el document ambiental, no s'ha detectat cap bé de patrimoni històric o cultural a l'àrea d'implementació del projecte.

3. Característiques del potencial impacte: Es tracta d'una obra marítima de petita envergadura dins una àrea portuària consolidada, en un entorn urbà i antropitzat on actualment es localitza un pantalà flotant que alberga el mateix nombre d'amarraments, consegüentment, de fàcil adaptació als canvis temporals localitzats (nivell de renous, pols en suspensió, elements discordants del paisatge...) a la fase d'execució i integrar-se de manera compatible a la posterior fase d'explotació. Per tant, atesa la naturalesa del projecte, si s'apliquen les mesures preventives i correctives del document ambiental, les condicions del present informe ambiental i es duu a terme el Pla de Vigilància Ambiental, no s'esperen impactes significatius.

Conclusions de l'informe d'impacte ambiental

Primer: No subjectar a avaluació d'impacte ambiental ordinària el Projecte bàsic d'Instal·lació d'un pantalà fix en el port esportiu de Santa Eulària des Riu. (TM Santa Eulària des Riu), sempre que es compleixin les mesures proposades al document ambiental firmat per l'enginyer de camins, canals i ports Roger Torregrosa Llorens i la geògrafa Patricia Prats Boned, en data 14 de febrer de 2022, la normativa vigent i els següents condicionants:

- Les obres s'hauran de programar fora d'època estival o de nidificació d'aus, procurant realitzar els treballs el més ràpid possible i evitant remoure el fons més del necessari. Es treballarà sempre amb el comunicat meteorològic a tres dies vista, en cas d'avisos meteorològics de consideració, es retirarà tot material d'obra de la franja limítrof amb el mar a zones abrigades, i se suspendran els treballs en cas necessari.
- Per tal d'evitar una possible afecció de la pradera de posidònia, caldrà que el promotor controli la qualitat de les aigües fent un seguiment de la terbolesa de l'aigua tan a la fase d'execució del projecte com quan siguin necessàries tasques de manteniment o reparació del pantalà fix, i col·locar cortines anti-terbolesa en cas que sigui necessari.
- Abans d'iniciar les obres, s'haurà de fer una prospecció de l'àrea d'execució i en el cas de localitzar mates de posidònia que es puguin veure afectades pel projecte, s'haurà d'informar a l'òrgan ambiental de la superfície afectada.
- Per evitar l'afecció de les masses d'aigua subterrània i superficial (costanera), s'atindrà en tot moment el que disposa l'art. 2 punt 1 c) del Decret llei 1/2016, de 12 de gener, de mesures urgents en matèria urbanística: «Durant l'execució de les obres, s'han d'adoptar les màximes precaucions per evitar l'abocament de substàncies contaminants, incloses les derivades del manteniment de les maquinàries».
- S'haurà de disposar de dipòsits habilitats per l'abocament dels residus generats durant el transcurs de l'obra i per a la recollida selectiva dels residus ocasionats.
- S'haurà de preveure la retirada i gestió dels elements d'origen antròpic (residus, pneumàtics, etc.) que es trobin al medi marí, durant l'execució de les obres.
- El Pla de Vigilància Ambiental (PVA):
 - Haurà d'incloure informes periòdics sobre l'execució de les obres, així com de les incidències i circumstàncies sobrevingudes que puguin tenir incidència en els hàbitats i espècies.
 - Un seguiment en què es verificarà que s'ha procedit a la recollida de qualsevol resta d'escombraries, materials sobrants o qualsevol tipus de residu, rematant cadascuna de les accions incloses en el projecte, així com a esmenar qualsevol desperfecte i en general a la restauració de danys no previstos. Els treballs de neteja es realitzaran per mitjans mecànics o manuals utilitzant, en cas necessari, productes biodegradables que no afectin el medi natural. Es presentaran les fitxes tècniques de cadascun d'aquests productes per verificar la idoneïtat dels mateixos (ecotoxicitat).
 - Incloure el control de qualitat de les aigües, s'haurà de fer un seguiment de la terbolesa de l'aigua tan a la fase d'obres com en els futurs manteniments i reparacions del pantalà.

Segon. Es publicarà el present informe ambiental al Butlletí Oficial de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa l'article 47.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental. A més, es donarà compte al Ple de la CMAIB i al subcomitè tècnic d'Avaluació d'Impacte Ambiental (AIA).

Tercer. L'informe d'impacte ambiental perdrà la seva vigència i cessarà en la producció dels efectes que li són propis si, una vegada publicat en el BOIB, no s'hagués procedit a l'aprovació del projecte en el termini màxim de quatre anys des de la publicació, d'acord amb el que disposa l'article 47.4 de la Llei 21/2013.

Quart. L'informe d'impacte ambiental no ha de ser objecte de cap recurs, sense perjudici dels que, si s'escau, siguin procedents en la via administrativa o judicial davant de l'acte, si s'escau, d'autorització del projecte, d'acord amb el que disposa l'article 47.5 de la Llei 21/2013.

Cinquè. Aquesta resolució s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'aprovació.

(Signat electrònicament: 9 de maig de 2023)

La secretària general

Catalina Inés Perelló Carbonell

Per suplència del president de la CMAIB

(BOIB núm 26, de 28/02/2023)

